

Згідно з інформацією Міжнародної федерації органічного сільськогосподарського руху, за умови повного переходу на органічне сільське господарство до 2030 року є можливість компенсувати 20% викидів парникових газів, що спричинені сільським господарством [2, 3].

Розширення екологічно безпечного виробництва в аграрному секторі України буде мати значний позитивний вплив на довкілля та здоров'я людей, сприятиме адаптації фермерів до змін клімату, а також створенню стійких систем землеробства.

Список використаних джерел:

1. Kundilovska, T.A., Zelenyanska, N.M., Zakharchuk, V.G., Kulinich, O.A., Trechenko, L.A., & Nerutsa, L.V. (2019). Formation of the market of organic products in Ukraine: theoretical and practical aspects: monograph. Odesa: Astroprint, 128.
2. Переваги органічних продуктів: вплив на здоров'я та довкілля. URL: <https://tovarystvo-kraftu.com/blog/perevahy-orhanichnykh-produktiv-dlia-zdorovia-ta-dovkillia/>.
3. OrganicInfo. URL: <https://organicinfo.ua/why-organic/>.
4. Sirenko N., Burkovska A., Lunkina T., Mikulyak K. Prospects for Organic Production Development in the Market Environment. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2019. vol. 41. no. 3. pp. 318-331.

Abstract: features of ecologically safe production as an example of a responsible attitude to the environment are considered; the advantages of expanding ecologically safe production in the agricultural sector are given.

Keywords: agricultural sector; ecologically safe production; organic agriculture.

УДК 633.8

DOI 10.31521/978-617-7149-78-0-41

ДИНАМІКА ПОСІВНИХ ПЛОЩ РІПАКУ ОЗИМОГО У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ

Смірнова І.В., канд. с.-г. наук, доцент

Галабан В.М., аспірант

e-mail: smirnovaiv@mnaeu.edu.ua

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. Ріпак залишається привабливою для аграріїв культурою, однак одним із ключових факторів, що впливають на підсумок озимої сівби, традиційно виступає погода. Протягом останнього десятиліття динаміка посівних площ ріпаку не має яскраво вираженої тенденції. Все залежало від поточної ринкової ситуації щодо ріпаку та інших експортно-орієнтованих культур. Ріпак більш примхливий у вирощуванні порівняно з кукурудзою чи пшеницею, тому залежно від рівня цін на ці культури приймалося рішення щодо площі під посівами кожної з них.

Ключові слова: ріпак озимий, динаміки, посівні площі, зони вирощування, області.

У світі, за даними досліджень та аналізу інформації FAO, насіння ріпаку вирощують у майже 65 країнах на загальній площі близько 42 млн гектарів. Найбільше вирощують ріпаку в Канаді (8,3 млн га), Індії (7,5 млн га) та Китаї (6,8 млн га). Ці ж країни є також найбільшими виробниками ріпаку [1, 2].

Для вирощування ріпаку залежно від року використовується майже 1-2% ріллі, у 2020 році 1,1 млн га. Вирощуванням культури зайнято більш ніж 3 тис. сільськогосподарських підприємств [3].

Кожне сільськогосподарське підприємство при вирощуванні сільськогосподарських культур має за мету отримувати високі врожаї. Для цього витрачаються великі енергетичні потужності у вигляді основних засобів виробництва, насіння, мінеральних добрив, засобів захисту рослин тощо [4].

У середньому за 2021-2023 рр. у зоні Степу України найбільші посівні площі відведено під ріпак озимий у Одеській (157 тис. га) та Дніпропетровській (116,7 тис. га) областях (рис. 1).

Найменшими посівні площі в середньому за 2021-2023 рр. були у Донецькій (7,4 тис. га) та Запорізькій (51,3 тис. га) областях [5]. Зменшення посівних площ під ріпаком озимим в деяких областях зони Степу України пов'язано з військовими діями.

В Херсонській області за досліджуваний період посівні площі під даною культурою становили 67,3 тис. га, а у 2020 р. – 88,99 тис. га, спостерігається суттєве зменшення посівних площ через окупацію, але після деокупації частина Херсонщини залишається замінованою. Аналогічна ситуація спостерігається у Запорізькій області.

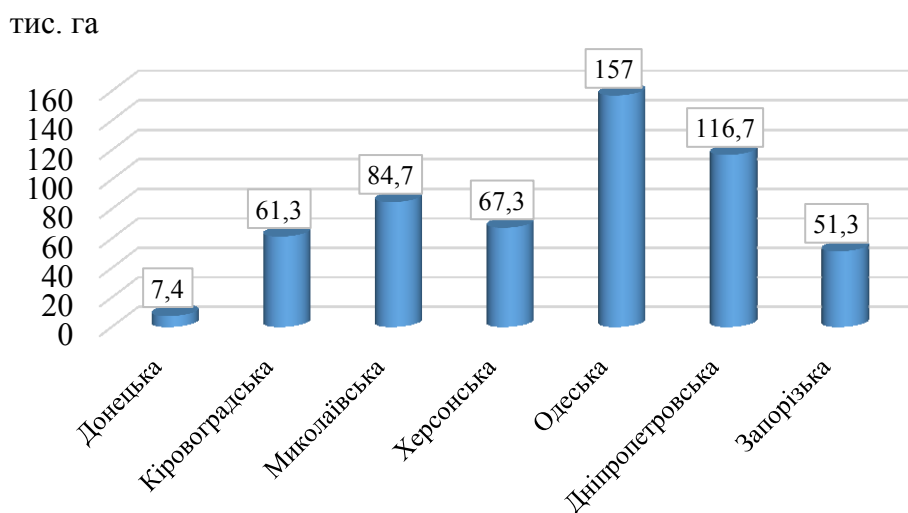

Рис. 1 Динаміка посівних площ ріпаку озимого в зоні Степу України (середнє за 2021-2023 рр.), тис. га

Лідерами за посівними площами ріпаку озимого у Лісостеповій зоні є Вінницька (92,5 тис. га) та Хмельницька (87,8 тис. га) області (рис. 2).

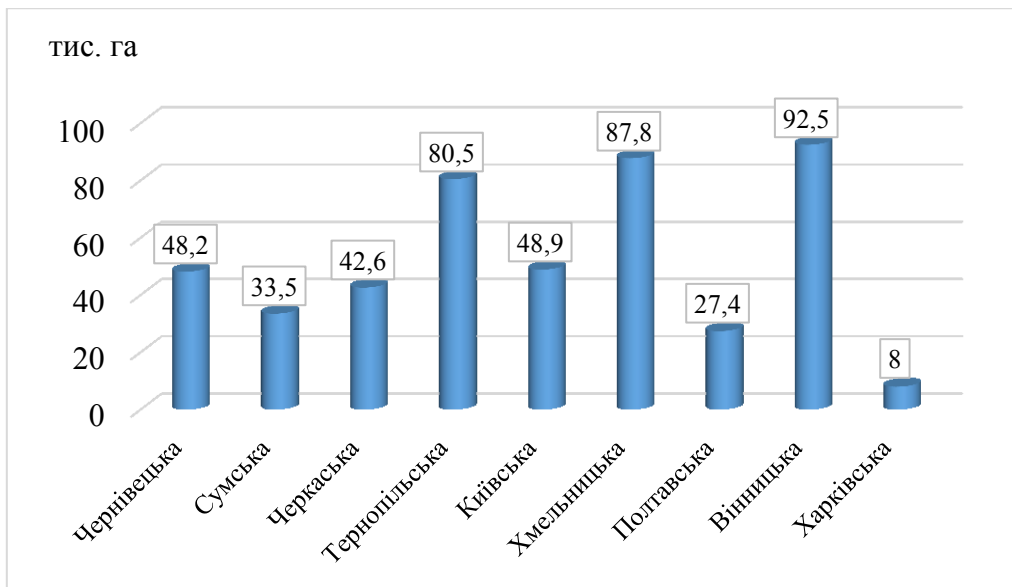

Рис. 2 Динаміка посівних площ ріпаку озимого в зоні Лісостепу України (середнє за 2021-2023 рр.), тис. га

До ґрунтово-кліматичної зони Полісся входить 7 областей, серед яких найбільші площі під ріпаком озимим відведено в Львівській (51,5 тис. га), Волинській (48,6 тис. га) та Житомирській (41,6 тис. га) областях (рис. 3).

Найменші посівні площі під ріпаком (0,3 тис. га) в зоні Полісся становлять в Закарпатській області.

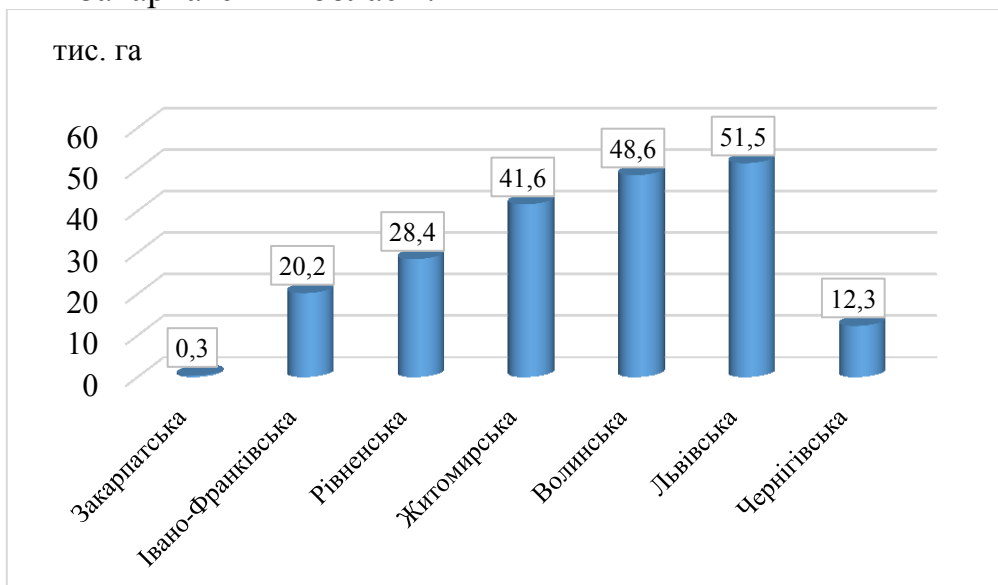

Рис. 3 Динаміка посівних площ ріпаку озимого в зоні Полісся (середнє за 2021-2023 рр.), тис. га

Ріпак є однією з провідних глобальних олійних сільськогосподарських культур універсального продовольчого і технічного значення. Для агробізнесу ріпак є вигідною альтернативою соняшнику, а за ціною ця культура є досить рентабельною за умов висіву якісного насінневого матеріалу та дотримання технології вирощування.

Список використаних джерел:

1. На півночі вже посіяли, південь чекає дощів: як триває посівна ріпаку. 2021. URL: <https://agroportal.ua/publishing/analitika/na-severe-uzhe-poseyali-yug-zhdet-dozhdei-kak-idet-posevnaaya-rapsa>.
2. Петриченко В. Ф., Лихочвор В. В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур : підруч. Львів, 2022. 806 с.
3. Мацера О. Вплив елементів технології вирощування на розвиток рослин, врожайність та якість насіння озимого ріпаку. *Danish Scientific Journal*. 2020. № 36 (Vol. 2). С. 7-15.
4. Мазур В.А., Мацера О.О. Аналіз зміни якісних показників насіння озимого ріпаку залежно від строків посіву та системи удобрення. *Сільське господарство та лісівництво*. 2019. № 12. С. 5-17.
5. Державна служба статистики України. Рослинництво України. За ред. О. Прокопенка. 2020. 182 с.

Abstract. Rape remains an attractive crop for farmers, but the weather is traditionally one of the key factors affecting the outcome of winter sowing. During the last decade, the dynamics of the cultivated area of rapeseed does not have a pronounced trend. Everything depended on the current market situation regarding rapeseed and other export-oriented crops. Rape is more capricious in cultivation compared to corn or wheat, therefore, depending on the price level for these crops, a decision was made regarding the area under crops for each of them.

Key words: winter rapeseed, dynamics, sown areas, cultivation zones, regions.

УДК 633.171:339.138

DOI 10.31521/978-617-7149-78-0-42

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА ПРОСА

Сидякіна О.В., к.с.-г.н., доцент

Херсонський державний аграрно-економічний університет

e-mail: sydiakina_o@ksaeu.kherson.ua

Анотація. Зміни клімату, спрямовані на глобальне потепління, змушують сучасних аграріїв збільшувати площі посівів під посухостійкими культурами. До таких культур відноситься просо – важлива круп’яна культура з високими харчовими якостями, яка спроможна вирішити продовольчу проблему та забезпечити тваринницьку галузь високоякісними кормами. Україна, незважаючи на скорочення посівних площ під просом, була і залишається важливим гравцем на ринку цієї культури в Європі та за обсягами експорту входить в топ країн лідерів-експортерів. Найбільшими виробниками проса у світі є Індія, Китай та Нігерія, які забезпечують більше половини світового виробництва проса. В Україні спостерігається тенденція до зменшення площ посівів та обсягів виробництва цієї культури. Незважаючи на це, Україна у довоєнний період забезпечувала близько третини загального виробництва проса в Європі. Його врожайність у нашій країні перевищує середньосвітові показники, є значно вищою, ніж в Індії та Нігерії, проте суттєво поступається Китаю. Тому вдосконалення технології вирощування проса в Україні є